

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1438/2022
24.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Биљане Синановић и Невенке Важић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милета Ранкића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лазаревцу К бр. 337/21 од 08.06.2022. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 598/22 од 30.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 24.01.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милета Ранкића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лазаревцу К бр. 337/21 од 08.06.2022. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 598/22 од 30.08.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу К бр. 337/21 од 08.06.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, за које му је суд претходно утврдио казне затвора у трајању од по 5 месеци, а условну осуду изречену пресудом Основног суда у Лазаревцу Спк бр. 4/19 од 05.03.2019. године није опозвао, већ казну затвора од 6 месеци узео као утврђену и изрекао условну осуду и то тако што му је „изрекао“ јединствену казну затвора у трајању од 10 месеци и истовремено одредио да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 5 година не учини ново кривично дело, с тим што ће опозвати условну осуду ако осуђени у време проверавања учини једно или више кривичних дела за које је изречена казна затвора од 2 године или у дужем трајању и може опозвати условну осуду ако у време проверавања учини једно или више кривичних дела за које је изречена казна мања од 3 године или новчана казна. Суд ће опозвати условну осуду и уколико окривљени убудуће не буде плаћао издржавања. Окривљени је обавезан да

убудуће редовно плаћа издржавање малолетних оштећених ББ и ВВ, као и да накнади трошкове кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 бр. 598/22 од 30.08.2022. године, усвојена је жалба Основног јавног тужиоца у Лазаревцу и пресуда Основног суда у Лазаревцу К бр. 337/21 од 08.06.2022. године је преиначена и то само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Виши суд у Београду окривљеног АА због два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, претходно утврдио појединачне казне у трајању од по 4 месеца, и окривљеног осудио на јединствену казну затвора у трајању од 6 месеци. У непреиначеном – осуђујућем делу и у делу одлуке о трошковима кривичног поступка пресуда Основног суда у Лазаревцу К бр. 337/21 од 08.06.2022. године, остала је неизмењена.

Против напред наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Миле Ранкић због повреде закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе, као и да одреди да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милета Ранкића је неоснован.

Бранилац окривљеног, у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења означава повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, а из образложења произилази да се истим побијају правноснажне пресуде само због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП. Наиме, по ставу одбране, у конкретном случају, се не ради о кривичном делу, јер је у питању дело малог значаја. У вези са изнетим бранилац окривљеног цитира законске одредбе члана 18., члана 4., 22. и 195. Кривичног законика, те наводи да се при оцени степена кривице мора имати у виду примарни интерес детета који је пасивни субјект кривичног дела, да је неспорно да је окривљени у доцњи исплатио све доспеле обавезе на име издржавања своје малолетне деце (до закључења главне расправе), да се изрицањем кривичних санкција према окривљеном првенствено повређује право детета на издржавање од родитеља који не врши родитељско право, јер окривљени за време издржавања казне затвора неће бити у оправданој могућности да плаћа издржавање, а што ће неминовно имати за последицу да ће малолетној деци бити угрожена егзистенција, из којих разлога ни општа сврха изрицања кривичних санкција прописана чланом 4. став 2.

КЗ, а то је сузбијање дела којима се повређују или угрожавају вредности заштићене кривичним законодавством, не захтева изрицање кривичне санкције према окривљеном, јер су околности и начин извршења дела такви да су и самим вођењем кривичног поступка према окривљеном постигнути циљеви специјалне и генералне превенције.

По ставу Врховног касационог суда изнети захтеви су неосновани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 18. Кривичног законика, који је важио у време извршења кривичног дела, а који се у конкретном случају има применити, у смислу члана 5. КЗ, одређено је да „није кривично дело оно дело које, иако садржи обележја кривичног дела, представља дело малог значаја“ (став 1.) а да је дело „малог значаја ако је степен кривице учиниоца низак, ако су штетне последице одсутне или незнатне и ако општа сврха кривичних санкција не захтева изрицање кривичне санкције“ (став 2.) те да се „одредбе ст. 1. и 2. овог члана могу применити на кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година или новчана казна“ (став 3.).

У конкретном случају, за кривична дела за која је окривљени АА оптужен и осуђен - недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, а имајући у виду опис радњи извршења кривичних дела, по ставу Врховног касационог суда, нису испуњени услови за примену института прописаног чланом 18. КЗ. Тако, степен кривице у конкретном случају није „низак“, што је један од првих услова, него је, имајући у виду степеновање кривице на два нехатна и два умишљајна облика, извесно највиши и то у виду директног умишљаја. Такође, није испуњен ни услов у погледу незнатности или одсутности штетних последица. О испуњености овог услова, у погледу одсутности штетних последица, може се говорити уколико је реч, између осталог, о покушају кривичног дела, а у конкретном случају, како то произилази из списка предмета, окривљени није давао издржавање за своју малолетну децу у периоду од 10.06.2020. године до подношења оптужног предлога, а како је то утврђено пресудом Основног суда у Лазаревцу П2 бр. 231/19 од 10.06.2020. године као дана подношења тужбе, те су дела самим тим свршена и за иста је оглашен кривим, па нема сумње да су наступиле, свакако знатне, штетне последице по пасивног субјекта – лица која је окривљени по закону дужан да издржава, односно штетне последице – угрожавање малолетних чланова породице, као заштитног објекта овог кривичног дела. При томе, питање незнатности или одсутности штетних последица, суд цени са становишта угрожености или степена повређивања заштитног добра. На крају, имајући у виду и о ком кривичном делу се ради, степену кривице, интензитету штетних последица по заштитни објекат дела, нема сумње да општа сврха кривичних санкција, односно „сузбијање дела којима се повређују или угрожавају вредности заштићене кривичним законодавством“, захтевају изрицање кривичне санкције, у конкретном случају, те тако није испуњен ни трећи наведени неопходни услов из члана 18. став 2. КЗ, због чега, по ставу Врховног касационог суда, нема услова за примену института „дело малог значаја“ из члана 18. КЗ.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 18. КЗ.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**